

LIGNINGS

kontakt

NR. 2 – 2009

UTGITT AV LIGNINGSUTVALGET

Høsten er her

I dette nummer, bl.a.:

SIDE 3

- Leder

SIDE 5

- «Utvalget» Det nyttige hjelpemiddel

SIDE 9

- Hvilken betydning har regnkapsførerloven for skatteetaten og den eksterne revisor?

SIDE 4

- Erfaringer så langt med Skatteklagenemnda

SIDE 6

- Hvordan står det til i Skatteetaten?

LIGNINGSUTVALGET

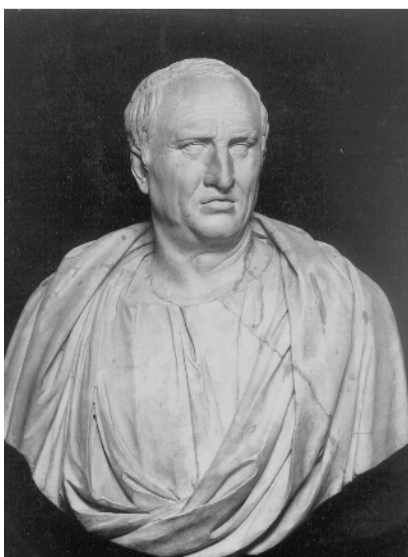
Bredalsmarken 15–17
5006 Bergen
Telefon 55 31 41 07
Telefaks 55 31 16 23
e-post post@utvalget.no
internett www.utvalget.no

Leder:
Hugo Matre Universitetet i Bergen

Styremedlemmer:
Jan Narvesen, Sør-Hedmark
Karin Busk, Skatt Øst, Lillestrøm
Helge-Ove Aune, Sør-Troms
Evy Skjefrås, Dalane
Marit Thorstensen, Søre Sunnmøre

Redaktør:
Levi Slåen
Sør-Gudbrandsdal lk
Skatt øst Lillehammer
Telefon 61 05 37 11
Mail: levi.slaen@skatteetaten.no
eller privat: malemale@online.no

Grafisk produksjon:
BODONI
ISSN 0803-0731

En mann med en fast
og modig karakter
bør ikke engste seg særlig
i vanskelige tider.

*Marcus Tullius Cicero (106 f.Kr.–43 f.Kr.)
Romersk advokat, taler, forfatter og politiker*

Fra Redaktøren:

Her er høstens utgave av bladet vårt!

Også denne gangen har vi fått ei som er medlem i Skatteklagenemnda til å skrive om jobben der. En advokat deler også sin erfaring med bruk av UTV.

Du kan også lese et lengre intervju med to av skatteetatens regiondirektører om forholdene i etaten og vår egen styremedlem belyser den nye regnskapsloven.

Red

Mottar du/dere Utvalgsheftene?

Vi vet at mange av våre abonnenter har hatt
Utvalgsheftene i mange år.

Etter det vi kan se av abonnementslistene
er det noen som ikke lenger har bekreftet
at de fortsatt ønsker å beholde det.

For at det ikke skal bli noen mangler i arkivene
hos abonnentene ber vi om å bli kontaktet
dersom du/dere mener
at dere ikke lenger mottar heftene.

Ta kontakt med Ligningsutvalget på mail
post@utvalget.no
eller telefon 55 31 41 07

Lederen har ordet:

Plikt til å ligne?

LIGNINGSMYNDIGHETENE håndhever skattelovgivningen på grunnlag av ligningsloven og skattelovgivningen for øvrig. Den konkrete ligning gjennomføres ved landets skattekontorer med tilhørende nemnder. Men skattemyndighetenes øverste organ, Finansdepartementet (FIN) og Skattedirektoratet (SKD), gir tidvis uttalelser til støtte for det ligningsfaglige arbeid. Uttalelsene gir uttrykk for hvordan ligningen bør gjennomføres. Fra tid til annen skaper disse uttalelsene spørsmål om hvor fritt ligningsmyndighetene står i sin rettsanvendelse. Eksempelvis tok Riksrevisjonen opp i Dok. nr. 3:7 (1997–98) om tilleggsskatt blir anvendt etter Stortingets intensjoner dersom ligningsmyndighetene anvender skjønn ved vurderingen av om tilleggsskatt skal anvendes når vilkårene er oppfylt, se nærmere Utv. 1998 s. 1416 på s. 1418–1421.

Fra den senere tid har to uttalelser aktualisert spørsmålet. Den 24. mars 2009 uttalte SKD at internprisingsreglene ut fra forarbeidsuttalelser og provenyehensyn mv. «normalt ... ikke skal anvendes» for å fastsette arbeidsinntekt (tvangslønn) for aksjonærer og deltakere som er aktive i egne selskap uten å ta ut en forholdsmessig lønn. Videre uttalte SKD i en tilsvarende uttalelse 18. desember 2009 at det «normalt ikke vil være aktuelt» å gjennomskjære kapitalendringer i aksjeselskap som endrer tidspunktet for verdsettelsen av ikke-børsnoterte aksjer. Begge uttalelsene inneholder forbehold, men prinsipielt kan en stille spørsmålet: har ligningsmyndighetene plikt til å ligne i henhold til det skattelovgivningen gir

hjemmel for, eller kan det utøves et skjønn over hvilke hjemler som skal følges opp?

Utgangspunktet er at Stortinget fastsetter skattelovgivningens innhold (grunnloven § 75 a). Ligningsmyndighetene har ikke fritt skjønn med hensyn til hvorvidt skattelovgivningens bestemmelser skal anvendes. Dersom vilkårene etter de aktuelle hjemler er oppfylt, kan verken skattekontorene eller nemndene anvende noe alminnelig opportunitetsprinsipp av den karakter som vi kjenner fra strafferetten (straffeprosessloven § 69). Prinsipielt må det antas å gjelde også anvendelsen av den ulovfestede gjennomskjæringsregelen.

Ved endringssaker gir imidlertid ligningsloven § 9–5 nr. 7 ligningsmyndighetene rett og plikt til å vurdere konkret hvilke saksforhold som bør tas opp til behandling. Også under ordinær ligning vil skatteetaten måtte foreta prioriteringer som medfører at visse saksforhold tas opp i større utstrekning enn andre. Men dersom et saksforhold først er tatt opp under ordinær ligning eller som endringssak, har både skattekontorer og tilhørende nemnder plikt til å ligne i henhold til eksisterende lovgivning. På dette stadium er det ikke rom for et fritt skjønn over om bestemmelsene bør anvendes eller ikke. I forhold til de nevnte uttalelsene innebærer det kontor og nemnder må prøve de spørsmål uttalelsene omfatter – slik uttalelsene også selv impliserer – ut fra de foreliggende rettskilddefaktorer.

*Hugo P. Matre,
Styreleder i Ligningsutvalget*

Erfaringer så langt:

Fra fylkesskattekontoret til egen advokatpraksis, det gir god ballast i Skatteklagenemnda

Nina Braathen Hjortdal har god kompetanse om Skatteetaten.

Nå driver hun egen advokatpraksis på Lillehammer og synes det er spennende å være medlem av Skatteklagenemnda i øst. Derfor var det ikke vanskelig å be henne om et innlegg til Ligningskontakt.

Våren 2008 var jeg med ett tilbake i skatteetatens folder. Elleve år etter at jeg forlot Oppland fylkes-skattekontors skatteavdeling til fordel for påtaleenheten ved Gudbrandsdal politidistrikt, for etter det å starte egen advokatvirksomhet, var jeg tilbake, nå som nemndsmedlem i Skatt Øst gruppe 10.

Mye har skjedd med endringer i lover og regler fra jeg startet i etaten for første gang høsten 1990, men ikke minst – mye har også skjedd med holdningen til det arbeidet som skal utføres i etaten.

Jeg husker jeg så en illustrasjon i en artikkel i et fagblad i begynnelsen på 90-tallet som handlet om hvordan man innad i skatteetaten burde jobbe med holdningsendringer i forhold tilsitt publikum, nemlig til skatteyterne. Det var en tegning av en skatterevisor som lå bak en busk og spionerte på en stakkars skatteyter i håp om å få tatt han. Sånn skal vi ikke jobbe var moralen i artikkelen.

Jeg husker jeg tenkte at det var på tide, at man i stedet for å glede seg over å knipe noen i juks, burde jobbe for å informere og tilrettelegge for skatteyterne, slik at ligningen ble riktig.

Det synes jeg har skjedd. Skattemyndighetene tillegger ikke lenger skatteyterne de verste hensikter hver gang noe blir feil i ligningen. Jeg opplever at det i større grad enn tidligere er rom for å rette opp dersom man har gjort noe ubevisst feil, misforstått eller ikke vært tilstrekkelig påpasselig med å sette seg inn i alle detaljer i regelverket (da mener jeg detaljer).

Jeg synes at dette fremkommer av sakene vi har oppe til behandling i skatteklagenemnda. Saksfremleggene er således preget av å være fremtidsrettet i sin konklusjon. «Dette går for denne gang, neste gang krever vi mer av deg.» Pedagogisk, og tillitsvekkende, en offentlig etat som tar sikte på å hjelpe og tilrettelegge for at det skal bli riktig til slutt. Det fremmer den enkeltes rettssikkerhet.

For meg virker det også som at kvaliteten på saksbehandlingen, grundigheten og nivået i drøftelsene er betydelig bedre nå enn det var tidligere.

Vi i skatteklagenemnda får sakene som skal opp til behandling tilsendt pr mail på vår egen lille datamaskin. I begynnelsen kom dokumentene i papirs form. Det er bedre egnet å jobbe i nemnder via mail. Den tekniske verden er et fremskritt. Likevel kan denne formen for saksbehandling være egnet til refleksjon over den enkelte sakens behandling, den «lille manns rett».

Det jeg særlig tenker på er at det kanskje burde være større diskusjoner innad i gruppen vedrørende de enkelte sakene. Så langt opplever jeg at det ikke har vært det. Kanskje er det som en følge av at saksbehandlingen i skatteetaten er så bra, at det ikke er så store behov for diskusjon. Kanskje er det regelverket som er så gjennomarbeidet og nøye

vurdert at det ikke er behov for individuelle vurderinger?

Kan så være det, men den enkelte skatteyder vil nok føle seg bedre ivaretatt og sikrere på at avgjørelsen i hans/hennes sak ble riktig og rettferdig avgjort, dersom han/hun visste at i skatteklagenemnda vil saken bli diskutert, og individuelle forhold vurdert av flere.

Det er jo tidkrevende å gå inn i diskusjoner. Så er det er mulig at det blir litt for lett å lese saken på nettet, for så å konkludere for seg selv med at saksutredet i etaten nok har foretatt en grundig og god nok jobb i forkant, og at det ikke er nødvendig å reise en større diskusjon rundt temaet for å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Kanskje ville det være lettere med diskusjoner i nemndene dersom det i større grad ble lagt opp til forhåndsavtalte «nettmøter» eller fysiske møter i gruppene. Det er ofte lettere å innlede en drøftelse om et tema med en person man har møtt, som ikke bare er et navn på et ark.

Det er jo selvsagt også et kostnadsspørsmål, hvor mye tid skal det enkelte nemndsmedlem forventes å jobbe med en sak til det avtalte honorar. Dersom nemndsmedlemene pålegges mer jobb, vil det jo følge krav om høyere betaling for oppdraget osv. osv.

Ikke lett – likevel ikke til å forglemme; den enkeltes rettssikkerhet er og blir det avgjørende. Systemet med skatteklagenemnder må videreutvikles og kritisk «gås etter i sømmene».

Jeg innledet med å si at mye positivt har skjedd i skatteetaten de siste, ja – da blir det vel 20 årene – Likevel, man må alltid ha blikket mot nye horisonter; rettssikkerhet i kombinasjon med effektivitet og økonomisk lønnsomhet. Det er ikke lite som forventes av etaten i vår «super verden».

Nina Emilie Braathen Hjortdal

«Utvalget» Det nyttige hjelpemiddel

Gjennom 90 år har advokater, revisorer og regnskapsførere vært trofaste abonnenter på «Utvalget».

Vi spurte Erik Alver, som driver et stort advokatfirma på Lillehammer om hans mening om heftene og den nettbaserte løsningen. Her er svaret:

«Utvalget» har vært et kjært, nødvendig og nyttig hjelpemiddel i min advokatpraksis helt fra oppstarten i 1986. Med bakgrunn fra spesialfag skatterett på fakultetet, deretter mine første jobber i skatteetaten, var Utvalget kjent stoff.

I dag er det helt utenkelig å virke som skatteadvokat uten bruk av Utvalget. For oss som kjenner publikasjonen, er det vel faktisk slik at vi lettere benytter henvisninger til Utvalget enn til både Norsk Rettstidende og Rettens Gang; slik er det i alle for min del. Det føles på en måte som mer naturlig, og det sier vel litt om statusen. Jeg er dessuten en heldig besitter av samtlige hefter helt fra starten av; hvilket også etter hvert er en morsom samling i seg selv.

Fordelen med Utvalget er flere, men noe av styrken ligger nok i samlingen av forskjellige typer skatterettslig relevant materiale i ett og samme hefte; i tillegg til rettspraksis finner jeg både uttalelser fra forvaltningen, meldinger fra Skattedirektoratet, omtale av ny litteratur, og ikke minst et svært godt register med oppslag ut fra anvendte lovbestemmelser, hvilket er svært praktisk. Det er dessuten et navnerregister som kan være godt å bruke for å finne tilbake til aktuelle saker.

Erik Alver.

Det er i dag ingen tvil om at bruken av den nettbaserte utgaven er det som aller mest benyttes i praksis; det er liten tvil om at søkbarheten er viktig i denne sammenheng. Det er imidlertid fortsatt slik at jeg nok liker aller best å sitte med papirutgaven foran meg.

Reorganiseringen i Skatteetaten

Hvordan står det til i Skatteetaten?

Ligningskontakt har tidligere skrevet om ROS, som er ReOrganisering av Skatteetaten.

Nå går omorganiseringsprosessen inn i siste kvartal og vi tok kontakt med to regiondirektører for å høre litt om situasjonen.

Ann Kjersti Kjeia Sletten er overste sjef i Region øst og Rolf Kåre Jensen styrer i nord. Det er store forskjeller på disse regionene men i og med at nord jobber mye med øst sine skattytere er det all grunn til å høre med nettopp dem.

Tida har gått veldig fort siden oppstarten 1.1.08 og svært mye skulle på plass. Har dette gått etter forventningene eller er det forhold som har vært utfordrene å få til?

Kjeia: Jeg er helt enig i at tida har gått fort og når en ser tilbake er det mange ting vi nå har fått godt grep på. I oppstarten var det mildt sagt noe kaotisk og vi slet på flere områder. Men mange kloke grep er tatt ute på avdelingene og på tvers av avdelinger slik at vi nå har bedre kontroll på oppgavene våre.

Samtidig er behov for å gjøre ytterligere grep for å innfri forventningene til oss. I tillegg til at vi skal levere på basisoppgavene våre er det høye forventninger til oss i forbindelse med satsingsområdene. Når vi samtidig har

reduisert bemanningen er det opplagt en krevende øvelse vi står i. Det er viktig at vi klarer å effektivisere ved å jobbe smartere og ikke ved å løpe fortere. I så måte er Program for prosessforbedring et viktig verktøy. Etter prosessen på mva-området i øst ser vi at vi oppnår bedring av resultatene når det jobbes systematisk med arbeidsprosessene.

*Ann Kjersti Kjeia Sletten,
Regiondirektør i Region øst.*

Rolf Kåre: Etter min oppfatning har omorganiseringen i hovedsak gått etter forventningene. Skatt nord hadde på mange måter forberedt seg godt. Skatteetaten i alle de tre nordnorske fylkene så tidlig hvilken utvikling vi stor foran og tok aktive grep for å «berede grunnen». Konkret startet en i alle fylkene en ganske omfattende spesialisering og samling av oppgaver; eks. folkeregister, likning (person og næring), kontroll – og enkelte spissede arbeidsområder. I tillegg fikk en til nedbygging av nivåforskjell mellom fylkesskattekontor og skattekontor, og en fikk til et meget tett samarbeid mellom fastsetting (FSK/ LK) og innkreving (SFK). Og de tre fylkene samarbeidet tett med lederutvikling, kompetansebygging, felles oppgaveløsning på noen områder. Samlet gjorde dette samling til en region mye lettere.

Nord-Norge har utfordringer i strukturen knyttet til store avstander i kombinasjon med relativt små enheter. Å få til store nok fagmiljøer til å ta landsdekkende oppgaver er i seg selv en utfordring. I tillegg er kompetansebygging utfordrende og kostnadskrevenende i en desentralisert region som Skatt nord.

En del av forutsetningene for å velge «funksjonsmodellen» har endret seg mye i denne perioden, bl.a. budsjettssituasjonen og mulighetene som lå i maksimal utnyttning av kompetanse. Har dette gjort det vanskeligere å nå målene?

Kjeia: Jeg har fortsatt stor tro på funksjonsorganiseringen. Det er en kraftfull måte å organisere virksomhet på. Det vi må bli enda flinkere til er å definere hvor en skal ha en tydelig arbeidsdeling og hvor en må samarbeide på tvers

av avdelinger. Vi må synliggjøre verdikjeden bedre og sikre at vi jobber mot de samme målene.

Rolf Kåre: Budsjettsituasjonen i 2008 var svært utfordrende. Å starte med så stramme budsjetter er selvsagt ikke ideelt, og stiller store krav til organisasjonen i å finne løsninger. Særlig stillingsstoppen var utfordrende, men også knappe driftsbudsjett i starten av året gjorde at en måtte holde igjen; bla på opplæringsbudsjettene.

I 2009 er situasjonen bedret, men det har tatt tid å bygge opp organisasjonen igjen

Skatt nord behandler store deler av skattemanntallet i øst. Har dere noen tilbakemeldinger på hvordan skatteyderne har opplevd dette?

Rolf Kåre: Skatt nord vil i 2010 behandle hele skattemanntallet for Oslo (mens det resterende manntallet i Skatt øst behandles der). De tilbakemeldinger vi får til Skatt nord er i hovedsak positive. Det er stort sett slutt på at skatteyderne fysisk oppsøkte «sitt» likningskontor; kontakten tas nå i hovedsak elektronisk eller via telefon. Mange har oppfattet at dette gjøres for å sikre likebehandling av skatteyderne. Tidligere var kontrollnivået i Oslo lavere enn resten, og slik forskjellsbehandling kan etaten ikke leve med. At frigjorte ressurser i øst kan benyttes til økt kontroll blir også oppfattet som positivt.

Dog er det slik at antallet klager fra øst er forholdsvis høyt i forhold til Skatt nord's egne saker. Skatteyderne oppfatter at likningen og kontrollnivået er skjerpet i forhold til tidligere praksis, men dette vil «gå seg til» når skatteyderne i Oslo har tilpasset seg samme kvalitetsnivå som resten av landet.

Kjeia: Skatt nord og Skatt midt håndterer nå hele Oslo-manntallet for personlige skatteytere. Jeg har ikke fått konkrete tilbakemeldinger fra skatteyderne på det. Skatteytere er nok mest opptatt av at de får et skatteoppgjør og ikke så opptatt av hvor jobben gjøres.

«SOL» (SkatteOppLysningen) skal være etatens flaggskip og gi maksimal service for våre brukere. Med tilbakeanrop og ulike tiltak har vel dette vært en suksess.

Hvilke utfordringer ser dere for denne delen av etatens virksomhet?

Kjeia: Den store utfordringen her ligger i at det faktisk er alt for mange som føler behov for å ringe oss og også for mange som oppsøker oss på skattekontorene. Jeg mener etaten må

Rolf Kåre Jensen,
Regiondirektør i Region nord.

bli bedre på å jobbe forebyggende slik at vi informerer skatteyderne før de tar kontakt med oss. Vi trenger en tydelig og god kanalstrategi! Arbeidet med å få ned saksbehandlingstidene og levere i henhold til serviceerklæringen er også viktige tiltak her.

Rolf Kåre: Den store utfordringen er å få til en kanalstrategi som for det første sikrer at skatteyderne tar kontakt på den måten som er mest effektivt for både dem og Skatteetaten (i dag tas det gjerne kontakt om samme spørsmål på flere måter). I tillegg må vi tilby tjenester elektronisk som er så gode at vi unngår at skatteyderne fortsatt bruker telefon så mye som i dag.

Vi har nemlig siden etableringen av SOL sett en kraftig vekst i telefonhenvendelsene. Dette skyldes selvsagt at en oppfatter at tjenesten er god, men samtidig så binder dette opp forholdsvis store ressurser. Dette gjelder ikke bare innad i SOL, men også i regionene som må trå til med ekstraressurser ved behov. Og dette skjer altså i perioder der regionene har voldsom press på ressursene til regionens egne kjerneoppgaver (likning og veiledning).

Rapportering viser at det avdekkes stadig nye områder hvor det er behov for større satsning og at behovet for kontroll dessverre ikke er nedadgående. Likevel antar vi at etaten må redusere sin bemanning og kravet til kompetanse er høyt. Hvordan bør etaten i ditt område møte disse utfordringene?

Rolf Kåre: Økt etterlevelse er sentralt, der et variert sett av virkemidler må tas i bruk (ut over kontroll). Sentralt her er særlig forebygging. Kravet til effektivitet i kontrollarbeidet vil fortsette; der ikke minst en må sikre god og riktig utvelgelse av kontrollobjektene. Alt dette vil kreve god og tilpasset kompetanse for alle medarbeidere (som sikres ved å utvikle og beholde medarbeidere, samt nyrekruttere medarbeidere med spesialkompetanse).

Skatt nord må tilpasse sitt kontrollarbeid til dette. Her er det viktig å finne god balanse mellom generelt kontrollarbeid og mer spesielt og spisset kontrollarbeid. I dette ligger at vi fremover både må ta ordinære kontrolloppgaver, men at vi også må kunne påta oss kontrolloppgaver for hele landet; enten dette gjelder områder/ bransjer der vi har «naturgitte» fortrinn (som innen fiskeri), eller der vi har utviklet spisskompetanse over tid (som eks. e-handel, betalingskort mv.

Fortsatt mange veivalg.

Kjeia: Som jeg tidligere var inne på er det viktig å gå systematisk gjennom alle områdene våre for avdekke den mest effektive måten å jobbe på. Et kontinuerlig fokus på forbedring er viktig. Andre viktige virkemidler er en mer systematisk og strategisk kompetansebygging og i noen tilfeller også ta organisatoriske grep for å understøtte arbeidet. Og kanskje det viktigste av alt at vi evner å skape et godt arbeidsmiljø der folk trives og ønsker å prestere.

Omorganiseringen er neppe over når vi går ut av dette året? Til og med i valgkampen var det tatt til orde for «behovet for å omorganisere mange offentlige etater». Hvilke forbedringsmuligheter ser dere foran dere?

Kjeia: I skatt øst er vi opptatt av å kunne tydeliggjøre innsatsen på den forebyggende innsatsen og kontroll. Økt kontroll mot Osloregionen var og er en viktig målsetting. Vi er også svært opptatt av å levere godt på satsingsområdene. Vi arbeider nå med å se på hvordan vi kan bli enda sterkere ved å samle fagmiljøene i større grad enn i dag. Vi har en målsetting om å bli sterkere selv om vi faktisk blir færre.

Rolf Kåre: Tilpassning av organisasjonen vil i for all fremtid pågå, i større eller mindre grad. Og for Skatteetaten er ROS garantert ikke slutten på omorganiseringene. Eks er etaten nå i ferd med å få på plass nye etatsstrategier. Stikkord vil være etterlevelse, kompetanse, kvalitet, åpenhet og forvaltningsutvikling; og hvert at disse strategiområdene vil kunne forandre betydelige endringer i etatskultur og organisering. Og ikke minst vil den økte internasjonaliseringen bety nye utfordringer og krav om «grep» framover.

Til slutt er det andre forhold dere vil kommentere?

Rolf Kåre: Omstillingene i Skatteetaten er «milde» i forhold til det vi ser mange andre offentlige og private virksomheter gjør. For de ansatte sikres fortsatt arbeidsplasser; i stor grad på det stedet en i dag arbeider. Likevel oppnås gode resultater, slik at etaten skal være stolt over måten en omorganiserer.

Vi takker de to regiondirektørene for praten!

Levi Slåen (red)

Hvilken betydning har regnskapsførerloven for skatteetaten og den eksterne revisor?

Av Jan Narvesen, registrert revisor

Med nye endringer i regnskapsførerloven er det vedtatt nye overgangsregler for revisorer og advokater. Det er en forsterket autorisasjonsplikt for regnskapsførere som i næring påtar seg å føre regnskap for andre.

Det er ikke satt noen grense i loven hvor mange regnskap man kan føre uten autorisasjon. Er man eier eller ansatt og fører regnskap i flere virksomheter er det ikke satt noen grense for hvor mange regnskap man kan føre.

Revisorer har gjennom sin utdanning som registrert/statsautorisert revisor automatisk hatt denne autorisasjon å påta seg i næring å føre regnskap etter bokføringsloven og regnskapsloven. Fra året 2010 har lenger ikke revisor denne autorisasjon uten å ta videreutdanning bl.a. i regnskapsførerloven i tillegg til det som kreves som revisor.

Revisorforeningen har i 2009 bare i Oslo gjennomført 2 kurs med ca 150 revisorer som vil ha denne etterutdanningen med først og fremst en gjennomgang av regnskapsførerloven. Grunnen til at revisorene ønsker denne autorisasjon kan være noe å falle tilbake på hvis revisjonsplikten blir borte for de små selskapene med omsetning under 5 mill.

Advokater har som forretningsfører for virksomheter hatt automatisk autorisasjon ved hjelp av en overgangsordning som avvikles i 2009, men dog slik at advokatene kan søke kredittilsynet i særlige tilfeller om å forlenge fristen for å avvikle regnskapsførervirksomheten.

Autorisasjon, autorisert av kredittilsynet kreves for å føre lønnsregnskap, eiendomsforvaltning og utarbeidelse av årsoppgjør.

Det kreves ikke autorisasjon for fakturering for andre, men ikke reskontroføring. Og det kreves ikke autorisasjon for å være Mva-representant eller å fylle ut ligningspapirer.

God regnskapsføringskikk GRFS utarbeides av Norges autoriserte regnskapsbyråers forening og Økonomiforbundet og regnskapsfører må følge disse 4 GRFS som inntil nå er utarbeidet i henhold til regnskapsførerloven.

Jan Narvesen.

GRFS – 0 Allment om regnskapsføringsoppdrag,
GRFS – 1 Bokføring og årsoppgjør,
GRFS – 2 lønn,
GRFS – 3 Fakturering.

For skatteetaten og revisorene vil jeg peke på noen forhold i loven og GRFS som er viktig å være klar over i forbindelse med kontroll og oppfølging av revisjonen.

Problemene med svart arbeid er ikke av ny dato.

Foto Tor Granmo

GRFS – 0 Allment om regnskapsføringsoppdrag

Når regnskapsfører har påtatt seg et nytt oppdrag eller ved opphør av oppdraget er det pliktig å sende melding til enhetsregisteret. Men det er ikke pliktig å melde dette skifte til kredittilsynet slik det er for revisor når skifte skjer utenom ordinær generalforsamling. Det er normalt en plikt å ta kontakt med tidligere regnskapsfører. Ved opphør av oppdrag er det en plikt å levere tilbake regnskapsmateriell til oppdragsgiver. Det kan ikke holdes tilbake selv om oppdragsgiver ikke har betalt faktura.

Regnskapsfører kan være bosatt utenfor Norge, men må være bosatt i EØS stat og det må være et kontor i Norge. Det må søkes om unntak fra dette hvis det skal føres i utlandet.

Det er krav til 77 timer etterutdanning siste 3 år, hvorav 21 timer finansregnsk inkl. 7 timer bokføring, 21 timer skatt/avgift, 14 timer fra regnskapsførerregelverket og god regnskapsføringskikk samt 7 timer rettslære. For øvrig må alle 77 timer dokumenteres.

Regnskapsfører har full taushetsplikt også etter avsluttet oppdrag, bortsett fra å forklare seg til domstol eller politi. Hvitvaskingsloven må følges. Kredittilsynet har innsynsrett hos oppdragsgiver for å kunne føre tilsyn med regnskapsfører.

Det er 25 punkter om obligatoriske krav i GRFS 0

GRFS – 1 Bokføring og årsoppgjør

Regnskapsfører må oppfylle oppgaveplikten til rett tid så langt man har tilgang på dokumentasjon etter avtale.

Interne rutiner hos oppdragsgiver må gjennomgås slik at den sikrer forsvarlig regnskapsføring. Ved brudd på disse eller gjentakelser, skal dette tas opp skriftlig.

Ved korrigerende av feil og avvik hvor originaldokumentasjonen ikke klart grunngir rettingen, skal korreksjonen være begrunnet og normalt attestert av oppdragsgiver.

Regnskapsførevirksomheten kan utstede dokumentasjon og tekste slik at det fremgår hva det gjelder, men kan det ikke begrunnes med annen dekkende dokumentasjon skal det godkjennes av oppdragsgiver.

Avstemmingsarbeid skal om nødvendig la seg etterprøve og må være tilstrekkelig dokumentert. Dette må fremskaffes etter anmodning fra kontrollinstans.

Ved hver periodiske regnskapsavslutning skal det minimum være avstemt kunde- og leverandørreskonto, bankkonti, kasse, skyldig skattetrekk, oppgjørskonto merverdiavgift og skyldig arbeidsgiveravgift.

Lovbrudd som oppdages under den løpende regnskapsførselen skal tas opp skriftlig med oppdragsgiver og det bør vurderes å kommentere negativ utvikling i egenkapital, likviditet og eller inntjening.

Årsregnskapet med underskrifter må oppbevares og oppdragsgiver må orienteres om denne plikt. Det er 59 punkter om obligatoriske krav i GRFS 1.

GRFS – 2 lønn

I oppdragsavtalen skal det fremgå at det er lønnsoppdrag, at det bør være ensartede rutiner for alle lønnsoppdrag og slik at det er kompetanse og kapasitet til å overholde frister.

Rutiner må sikre forsvarlig registrering av lønnsgrunnlag og eventuell oppfølging. Slik som arbeidsavtaler, oppfølging i arbeidstakerregisteret, lønnsdokumentasjon, legitimasjonskrav for utgiftsrefusjoner og reiseregninger, krav om skriftlig lønsslipp og krav til skattetrekkkonto og frister for innsetting i bank. Oppbevaring og oppbeva-

ringstid og plikt til å ha yrkesskadeforsikring og refusjon av sykepengene.

Det bør være tilstrekkelig kvalitetskontroll slik at det minst en gang årlig kontrollerer at oppdragsavtale er à jour, fullmakter er skriftlige, oversikt over mottatt – og utsending av lønnsgrunnlag. Oppdragsansvarlig må dokumentere sin kvalitetskontroll i egen oppfølgingssystem hvor avvik, feil og mangler som er avdekket skal dokumenteres og korrigeres raskt som mulig. Det er 29 punkter om obligatoriske krav i GRFS – 2 lønn

GRFS – 3 Fakturering

I oppdragsavtale må det fremgå et faktureringsoppdrag. Det bør være er ensartede rutiner for alle oppdrag og tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å overholde frister og at kunderskontroll er tilfredsstillende a jour. Påvirkes lagerbeholdning må det sikres at rutiner dekker lagerstyring og holder dette tilfredsstillende à jour.

Det må sikre at leveranser blir fakturert og inneholder spesifisert lovkrav, avgiftsbehandling og fakturere i rett tid. Følge opp endringer i avtaler som grunnlag for faktura og informere om prisregister, opprette og a jour hold av kunderegister og følger opp manglende betalinger.

Sporbarhet mellom fakturagrunnlag og faktura må sikres. Dersom feil fakturering skal det utarbeides nye dokumenter som sendes mottaker, dersom faktura med feil ikke er sendt skal det arkiveres i arkiv til oppdragsgiver med påtegning at faktura ikke er sendt kunde.

Regnskapsfører skal dokumentere med kopi av faktureringsrapporter, betalingspåminnelser, dokumentasjon på når mottatt og utlevert, oversendelse til faktoreringsforetak, inkassoforetak og øvrig korrespondanse med dokumentert utført kvalitetskontroll.

Minst en gang i året kontrollere at oppdragsavtale er à jour og at fullmakter er skriftlig dokumentert og at oversikt i logger er oppdatert fortløpende.

Det er 32 punkter om obligatoriske krav i GRFS 3 Fakturering.

Organisering av regnskapsførerselskap må tilfredsstillende utdanningskravet og praksiskravene i loven. Budsjetterte timer må fordeles på ansatte og totalt timebudsjett for hele virksomheten. Det må være kunnskap og forståelse av virksomheten som drives. Revisors erfaring med rutinekartlegging er en stor fordel. SK 1 krever omdømmevurdering. Dvs er vi tjent med å ha denne kunden. Det må inngås skriftlig oppdragsavtale med alle kunder og fullmaktsavtaler med rettigheter i alt inn. noautomatisk.

En oppdragsoversikt med tilfresstillende system for oversikt finnes det programvare for med bl. a. Poweroffice, One Professional, med flere.

Hvilken betydning får regnskapsførerloven med GRFS 0–4 for revisor og skattematen.

Jeg mener at regnskaper som føres av autoriserte som følger de krav som stilles i lover og forskrifter knyttet til regnskap og bokføring må kunne sies å gi en trygg oppfatning av at regnskapene blir korrekte og gir et uttrykk for virksomhetens drift og stilling både for skattematen og revisor. Oppdragsgiver vil kunne være trygg på at det som blir underskrevet har kvalitet og at det har en riktig informasjonsverdi.

Fremtiden vil vise seg for skattematen ved bl.a. sine kontroller om det er forskjell på kvaliteten på det autoriserte utfører i forhold til hva ansatte regnskapsmedarbeidere gjør i virksomheter for både store og små selskaper. Skattematen er fortsatt av den oppfatning at det er behov for revisor for å følge opp også små virksomheter og opprettholde revisjonsplikten for små selskap.

Revisjonsplikten er en god forsikring for alle eksterne brukere av et regnskap selv om dette er kvalitetssikret av autoriserte i henhold til regnskapsførerloven med forskrifter. Revisor kan bekrefte at det ikke er vesentlig feil i det som er fremlagt. Revisjonsgjennomgang i virksomheten kan avdekke forhold som ikke fremkommer i regnskapet eller på annen måte. Det som påvirkes internt i virksomheten, i markedet, som finanskrisen eller at lovgiver endrer rammevilkår som berører næringslivet kan få betydning. Hvorvidt det er slik vil revisor vurdere sammen med selskapets eiere om de er klar over risikoer som truer virksomhetens situasjon utover det som regnskapet viser. Spørsmålet er også om det er redegjort i styrereferater eller styrets beretning et sant bilde av situasjonen og at ting går som planlagt..

Det er viktig at man har et styringsverktøy som tidlig viser status og at ledelse og eiere kan ta grep så tidlig som mulig. Det gjenstår å se i hvilke miljøer som innretter seg på dette og at vi er på rett veg med lovgivningen.

- og nå finner du
oss på nettet -

Her finner du oss:

www.utvalget.no

Her finner du også utvalgshæftene